

Handboek Certificaat Echt Bonte Bentheimer

Vereniging Het Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken

Secretariaat:

Jaklien Hessels

Bremweg 5

7245 SH Laren gld

www.bontebentheimer.nl

Stichting Het Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken

Stamboekbeheerder:

J.R. Hoeve

Dorpsstraat 66

8896 JG Terschelling-Hoorn

Copyright © 2012 Vereniging Het Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken

Auteur: Bestuur Vereniging Het Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken

Versie 1.0

27 juni 2012

Inhoud

Introductie.....	4
Fair trade	4
Alle leden samen.....	4
Vergoeding	4
Maatschappelijke regels en richtlijnen	5
Transparantie: Kijk op de website.....	5
Controle.....	6
Publicatie	6
Controleteam.....	6
Hoofdstuk 1 Voeding	7
1.1 Swill	8
1.2 Voerregime	9
1.3 Leeftijd van slachtgewicht	10
1.4 Richtlijnen voor rantsoening.....	11
Hoofdstuk 2 Houderschap.....	13
2.1 Huisvesting.....	14
2.2 Welzijn en Gezondheid.....	16
2.3 bedrijfsgrootte	18
2.4 Gegevens op website.....	19
Hoofdstuk 3 Stamboek Bonte Bentheimer Varken	20
3.1 Raszuivere Bonte Bentheimer varkens.....	21
3.2 Registratie	22

Introductie

Het Bonte Bentheimer landvarken is een zeldzaam Nederlands ras, als zodanig erkend door de Stichting Zeldzame Huisdierrassen. En het is een bijzonder varken: naast de vriendelijke geaardheid, kent het ook een uitzonderlijke vleeskwaliteit. Topslagers zijn er gek op.

Vereniging Het Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken spant zich in om het varken in de breedste zin van het woord terug op de kaart te brengen. Dus zowel in de zin van fokkerij en verspreiding van het dier over het land als op het menu.

Fair trade

De Bonte Bentheimer is een robuust varken. Het kan in principe zomer en winter buiten leven en moet kunnen wroeten, woelen en zoelen. In tegenstelling tot het reguliere varken en andere rassen, groeit de Bonte Bentheimer langzaam. Het leeft minstens eens zo lang eer het op slachtgewicht is – dan spreken we over pakweg elf à twaalf maanden. Dit betekent niet alleen dat het dier een langer leven heeft, de vleeskwaliteit is ook exquisite. Het is meer rood en kent een hoog intramusculair vetgehalte en heeft überhaupt een zeer hoog vetpercentage. Dat houdt ook in dat de kostprijs van het vlees (de prijs per kilo karkasgewicht) minstens het dubbele is van wat in de reguliere varkenshouderij gangbaar is. De vereniging spant zich in voor *fair trade* voor haar leden en wil een varkenscyclus voorkomen.

Om de authenticiteit van de Bonte Bentheimer en haar vlees recht te doen, de slager en de kritische consument eerlijk te informeren, heeft de vereniging besloten het label Echt Bonte Bentheimer-vlees te introduceren.

Alle leden samen

Houders die lid zijn van de vereniging en voldoen aan de regels zoals die in dit handboek zijn gegeven, kunnen het bestuur van de vereniging vragen om het predicaat Echt Bonte Bentheimer-vlees te mogen voeren. Zij betalen daarvoor een jaarlijkse vergoeding. In ruil ontvangen ze een bord, dat ze zichtbaar op hun erf kunnen ophangen, en een vermelding op de website van de vereniging en in andere van toepassing zijnde media.

Omdat we het samen doen, ons samen inzetten voor het imago van de Bonte Bentheimer en elkaar controleren, kunnen alleen leden van de vereniging het predicaat dragen.

Vergoeding

Het bestuur van de vereniging bepaalt in samenspraak met de leden de vergoeding. Hiervan worden de productie van het bord betaald, de onkosten van de controleurs en andere direct gerelateerde kosten.

Maatschappelijke regels en richtlijnen

De regels en richtlijnen in dit handboek zijn opgesteld door de betreffende (ad-hoc) commissies die de vereniging kent. Bij het opstellen van de regels voor de optimale leefwijze en houderschap van het dier, blijkt dat er door overheid en/of het Productschap Vee, Vlees en Eieren soms haast letterlijk paal en perk wordt gesteld aan de mogelijkheden.

We leven nu eenmaal in een maatschappij waar ook intensieve veehouderij plaatsvindt en kennen een beperkte ruimte voor mens en dier. Als voorbeeld noemen we de mestwet die stelt wat maximaal aan stikstof en fosfaten over het land mag worden gespreid. Dit impliceert meteen het aantal varkens dat maximaal per hectare kan worden gehouden. Pakweg tien zeugen met biggen of twintig vleesvarkens.

Als we de Bonte Bentheimer uit de gevarenzone van het zeldzame ras willen trekken en als we de consument mooi, eerlijk en bijzonder lekker vlees willen bieden, kan dat niet met hobbyhouders alleen. Onder onze leden zijn er die iets grootschaliger Bonte Bentheimers willen houden; de mestwet legt dan direct beperkingen op. Honderd procent buiten is dan niet haalbaar. Onze houderschapsnormen houden hier rekening mee, doch overstijgen sowieso de richtlijnen die voor biologisch vlees gelden in ruime mate. Bovenal dient iedere varkenshouder zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving, op het gebied van varkenshouderij, te voldoen. De richtlijnen in dit handboek zullen jaarlijks, tijdens de algemene leden vergadering, geëvalueerd worden. Onderdeel van deze evaluatie zullen ook eventuele veranderingen in wet- en regelgeving zijn. Op deze wijze houden we dit handboek up-to-date.

Transparantie: Kijk op de website

Hoewel allemaal goed, kunnen de leefomstandigheden van de dieren van houder tot houder verschillen. Een hobbyhouder heeft misschien vier varkens op een halve hectare; de iets meer op productie gerichte varkenshouders zal deels stal, deels vrije uitloop kennen. Beide kunnen voldoen aan Echt Bonte Bentheimer-vlees.

Om inzichtelijk te maken hoe de dieren bij de diverse boeren worden gehouden, staan informatie en representatieve foto's op de website van de vereniging.

Ons streven is om uiteindelijk met een QR-code op de verpakking van het vlees de hele keten transparant te maken.

Het bestuur van de vereniging Het Bonte Bentheimer Landvarken, 27 juni 2012

Controle

De vereniging en haar leden doen hun uiterste best voor het welbevinden en het imago van het Bonte Bentheimer landvarken. Dit houdt niet alleen de leefomstandigheden in als ook de kwaliteit van het vlees.

Teneinde te voorkomen dat het predicaat Echt Bonte Bentheimer-vlees aan waarde inboet, omdat enkele houders er een vrije interpretatie van de regels op na houden, voert de Vereniging Het Nederlandse Bonte Bentheimer Landvarken steekproefsgewijs controles uit.

Publicatie

De vereniging publiceert op haar website en in andere media de namen en adressen van hen die het predicaat Echt Bonte Bentheimer-vlees mogen voeren – en zij die het verliezen.

De houder die niet aan de regels voldoet, verliest direct het recht Echt Bonte Bentheimer-vlees te voeren, dient zijn bord binnen een week terug te sturen aan het secretariaat van de vereniging en wordt uit het overzicht op de website van de vereniging verwijderd.

Er worden geen waarschuwingen noch herkansingsperiode gegeven. Een houder die het predicaat is kwijtgeraakt kan het wel zo snel mogelijk opnieuw aanvragen.

Controleteam

Jaarlijks zal een controleteam worden samengesteld. Dit team bestaat uit leden van de verenigingen. Door de kleinschaligheid van de vereniging op dit moment, wordt voor controle door eigen leden gekozen. Wanneer de vereniging dusdanige grote aanneemt dat dit niet meer wenselijk is, wordt een externe partij aangetrokken om de controles uit te voeren. Controles kunnen gedurende het hele jaar worden uitgevoerd. Deze worden in principe niet of hooguit een week tevoren aangekondigd. Binnen een week brengt het controleteam verslag uit aan het bestuur van de vereniging.

De controle betreft alle aspecten van de in dit boekwerk genoemde regels en eisen als ook de betrouwbaarheid van de gegevens en foto's van de houder op de website van de vereniging.

De vereniging vergoedt de onkosten van het controleteam (reiskosten en een lunchvergoeding).

Het bestuur van de vereniging kan zo veel controles per jaar laten uitvoeren als haar zinvol lijkt.

Hoofdstuk 1 Voeding

Hoofdstuk 1 heeft als doel een eenduidig voerbeleid uit te zetten, waardoor een goede vleeskwaliteit behaald kan worden. Door onderstaande richtlijnen wordt geprobeerd de uiteindelijke consument een consistente vleeskwaliteit te bieden.

De Bonte Bentheimer is een varken met verhoudingsgewijs meer spek en vet dan een gemiddeld varken. De Bonte Bentheimer staat bekend om het vet tussen de spieren (intramusculair vet). Dat bevordert de smaak van het vlees en zorgt dat het niet droog is. Om te zorgen dat hij niet buitensporig veel vet aan zet moet het rantsoen zorgvuldig worden samen gesteld.

Feitelijke toetsing

Om te voldoen aan de gestelde eisen uit dit hoofdstuk voor het keurmerk, moet de varkenshouder aan het volgende voldoen

criterium	Feitelijke eisen
1.1 Swill	Geen horeca- of afval van menselijke consumptie
1.2 Voerregime	Twee voerbeurten per dag, en verstrekken van onbeperkt ruwvoer.
1.3 Leeftijd van slachtgewicht	Indicatie: Het slachtgewicht van 90 tot 100 kilo kan pas worden bereikt als het varken 270 dagen oud is.
1.4 Richtlijnen rantsoenering	Controle op aanwezige voedermiddelen. Varkenshouder kan rantsoenering inzichtelijk maken d.m.v. voerschema 3 van de 8 voederadviezen worden opgevolgd

1.1 Swill

Het is sinds 1986 bij wet verboden om keuken- / voedselafval (zoals uit de horeca) te voeren¹. Het gaat hierbij om gekookt keukenafval en voedselresten. Dit voedselafval wordt ook wel swill genoemd. Het varken mag dus niet "met de pot mee eten". Niet bereide voedingsmiddelen, zoals een lekker appeltje of groentenafval, mag dus gerust aan het varken gevoerd worden. Bij toetsing van het certificaat wordt gecontroleerd of het juiste varkensvoer aanwezig is, bijvoorbeeld door controle van de etiketten van het varkensvoer.

Feitelijke toetsing:

- Er wordt geen swill gevoerd.
- Controle op aanwezigheid juiste varkens voer (etiketten)

¹ Regeling dierlijke bijproducten 2008, art. 2.11

1.2 Voerregime

Om te voorkomen dat De Bonte Bentheimer veel vet aan zet aan de buitenkant van de spier, mogen de dieren niet onbeperkt eten. Het onbeperkt aanbieden van krachtvoer is, voor het behalen van het predicaat, niet toegestaan. Voor buikvulling en het welzijn van het dier moet echter wel onbeperkt ruwvoer aangeboden worden. Voorbeelden hiervan zijn, (kuil)gras, klaver, hooi en stro.

Feitelijke toetsing;

- De dieren kunnen niet de hele dag beschikken over krachtvoer.
- Maximaal twee keer per dag wordt de dieren krachtvoer verstrekt, in die hoeveelheden dat het varken het aangeboden voer in één voerbeurt op kan eten.
- De dieren wordt onbeperkt ruwvoer verstrekt.

1.3 Leeftijd van slachtgewicht

Door erfelijke aanleg heeft het Bonte Bentheimer landvarken de neiging om bij hoge voeropname veel vet aan de buitenkant van de spier aan te zetten. Echter, door een correct voederrantsoen, volgens de richtlijnen van dit predicaat, zal de Bonte Bentheimer langzaam groeien en het vet in de spier opslaan. Dit maakt het Bonte Bentheimer vlees extra smakelijk en exclusief.

Om bovengenoemde eigenschappen te behouden, is in dit handboek een groei- indicatie opgenomen. Dit houdt in dat het slachtgewicht (90 tot 100 KG) pas bereikt wordt op een leeftijd van tenminste 270 dagen. Genoemde is een indicatie, e.a. is afhankelijk van dierspecifieke eigenschappen, die van varken tot varken kunnen verschillen. Echter moet opgemerkt worden dat een wat langere mest periode het vet in de spier (intramusculair vet) bevordert, en daarmee de malsheid, smakelijkheid en exclusiviteit van het vlees ten goede komt.

Uitzondering vormen de speenvarkens, die vanzelfsprekend op jongere leeftijd hun slachtgewicht bereiken.

Feitelijke toetsing;

- Als indicatie wordt het slachtgewicht pas bereikt op een leeftijd van 270 dagen.
- Controle doormiddel van geregistreerde dek- en geboorte meldingen bij stamboek en feitelijke controle in de stal.

1.4 Richtlijnen voor rantsoenering

Om de vleesaanzet maximaal te benutten moet het rantsoen in de eiwitbehoefte van het dier voorzien. In de opgroefase, gedurende de eerste maanden, is onbeperkt eiwitrijk voedsel belangrijk, om de aanzet van intramusculair vet te bevorderen. Daarnaast hebben varkens zetmeel nodig voor de energie.

In (biologisch) mengvoer/brokken zit de juiste verhouding eiwit-energie. Ook zijn hieraan de nodige mineralen en vitamines toegevoegd. Het benodigde eiwit wordt meestal in de vorm van soja toegevoegd.

Wanneer eigen voer samengesteld wordt, zijn voor de Bonte Bentheimer witte vlinderbloemigen heel geschikt zoals erwten en veldbonen. Zij bevorderen het intramusculair vet. In de energie behoefte kan voorzien worden door granen (tarwe, gerst, triticale, haver, mais) of gekookte aardappels.

Lysine is een aminozuur dat het dier nodig heeft voor spiergroei (vlees). Als er genoeg lysine in het rantsoen zit, bevat het rantsoen automatisch voldoende van de andere aminozuren (eiwit).

Onderstaand schema kan als hulpmiddel dienen voor het samenstellen van een eigen rantsoen.

lysine-gehalte per product + hoeveelheid om aan de lysinebehoefte te voldoen per product per gewichtsklasse				
product	lysine*	varken23 kg**	45 kg***	70 kg****
aardappelen	1,2	7,08	5,83	5,42
paarde- veldbonen	15,1	0,56	0,46	0,43
erwten	11,8	0,72	0,59	0,55
gerst	2,5	3,40	2,80	2,60
tarwe	2,3	3,70	3,04	2,83
haver	3,1	2,74	2,26	2,10
rogge	2,5	3,40	2,80	2,60
triticale	2,7	3,15	2,59	2,41
lijnzaad	6,2	1,37	1,13	1,05
voederbieten	0,5	17,00	14,00	13,00
mais	1,5	5,67	4,67	4,33
grasklaver(ingekuuld	2,8	3,04	2,50	2,32
ingekuilde mais	0,6	14,17	11,67	10,83
*gram per kilogram				
** bij een behoefte van		8,5 gram lysine		
*** bij een behoefte van		7 gram lysine		
****bij een behoefte van		6,5 gram lysine		

Aan de hand van dit schema, zou bijvoorbeeld het volgende rantsoen samengesteld kunnen worden:

Voer soort	Hoeveelheid
Mengvoer/vlinderbloemige	0,5 – 1 kg
Gras/Kuilvoer	Onbeperkt
Graan of CCM	0,5-1,5kg
Snijmaïs, fruit, groenten	Als toetje

Voeding beïnvloedt in hoge mate de smaak van het vlees, maar ook de eigenschappen van het vet. De laatste 5 tot 8 weken kan de kwaliteit van het spek worden beïnvloed. Hard, wit spek is makkelijker te drogen zonder ranzig te worden. Naar gelang de wens van de varkenshouder kan hij een aantal van onderstaande adviezen meenemen bij het samenstellen van het voederrantsoen.

- Het voeren van (EKO) brok is een prima basis.
- Gras/klaver of kort ingekuild gras/klaver is prima varkensvoer, het heeft de goede energie-eiwit verhouding.
- Ingekuild gras, hooi en snijmaïs is een prima buikvulling
- Weken van brokken en geplette granen geeft een betere benutting van het voer. Een beetje zuur is goed voor de opname en benutting.
- In verse groente zit veel vitamine e en dat is goed tegen ranzigheid en geeft rood vlees.
- Verzadigde vetzuren in rogge, boekweit, beukennoten en eikels bevorderen de smaak van het vlees en geven hard, wit spek.
- Onverzadigde vetzuren zoals in knollen, aardappelen, bieten en fruit geven zacht geel spek. Echter geven genoemde voedermiddelen wel smaak aan het vlees.
- Ook tarwe en gerst hebben meer onverzadigde vetzuren en geven zacht spek.
- Oud brood is beter te verteren dan brokken of geplet graan. Maar wanneer alleen oud brood gevoerd wordt krijgt men een hele vette Bonte Bentheimer met zacht spek.

Feitelijke toetsing;

- Controle op aanwezige voedermiddelen.
- Bij een zelf samengesteld rantsoen, kan de varkenshouder inzichtelijk maken welke voedermiddelen in welke hoeveelheden gevoerd worden, d.m.v. voerschema

Hoofdstuk 2 Houderschap

Hoofdstuk 2 heeft tot doel een diervriendelijke en passende manier van varkenshouderij te bevorderen, dat recht doet aan het karakter, aard en eigenschappen van het Bonte Bentheimer Landvarken.

Als basis voor deze aanbevelingen is de regelgeving voor biologische varkenshouderij gebruikt, aangevuld met de regelgeving voor scharreldierhouderij alsmede de specifieke eigenschappen van het Bonte Bentheimer landvarken.

Door de soms gecompliceerde wet en regelgeving op het gebied van de varkenshouderij, blijkt een eenduidige manier van varkens houden, niet eenvoudig. De varkenshouder dient in eerste instantie de algemene wet- en regelgeving te volgen. Echter, om het certificaat te behalen, dient zo goed mogelijk aan de natuurlijke behoeften van het varken voldaan te worden.

In de regels vindt u verschillende malen dat een verharde uitloop voor de (vlees)varkens is toegestaan. Bij bedrijfsvoering met meerdere fokzeugen en vleesvarkens moet voldaan kunnen worden aan de mestwetgeving. Hierbij kan onbeperkte weidegang een probleem opleveren. Er moet bij een gedeeltelijk verharde uitloop echter nog wel aan eisen worden voldaan, zodat het varken echt varken kan zijn.

Feitelijke toetsing

Om te voldoen aan de gestelde eisen uit dit hoofdstuk voor het keurmerk, moet de varkenshouder aan het volgende voldoen

criterium	Feitelijke eisen
2.1 Huisvesting	Fysieke controle van gestelde normen.
2.2 Welzijn en gezondheid	Fysieke controle op gestelde normen Varkenshouder moet het medicijn logboek kunnen overleggen Varkenshouder kan aantonen dat er verdoofd wordt gecastreerd Vaste dierenarts aantoonbaar door dierenarts rekeningen.
2.3 Bedrijfs grootte	
2.4 Gegevens op website	Gegevens op de website komen overeen met de daadwerkelijke houderschap situatie.

2.1 Huisvesting

Op gebied van huisvesting zijn de volgende normen opgesteld. Stal is in deze een breed begrip, dit kan ook een schuilhok in het weiland of bos zijn.

	zeug (met biggen) en beren	vleesvarkens
Vloeruitvoering stal	Maximaal de helft van het totale vloeroppervlak van de voor de zeugen beschikbare binnenruimte mag bestaan uit latten- of roosterconstructies; de rest van de vloer moet dicht zijn en ingestrooid met stro of vergelijkbaar materiaal.	
Stro verstrekken	De hokken zijn voor minstens de helft ingestrooid met stro of vergelijkbaar materiaal.	
Afleidingsmateriaal	Alle zeugen hebben permanent toegang tot afleidingsmateriaal dat aan vijf criteria voldoet: wroetbaar, bijtbaar, afbreekbaar, eetbaar en regelmatig ververs (dus ook in de kraamstal). Bij permanente buitenloop wordt hierin ook voorzien.	
Mestgelegenheid	Gescheiden mestplaats; er moeten drie functionele gebieden zijn bij de indeling van de huisvesting: lig-, mest- en voedergedeelte.	
Huisvesting	Varkens worden in groepen gehouden.	
Nestbouw	Het kraamhok heeft een strolaag	n.v.t.
Ligplaats kraamzeug	Dichte vloer	n.v.t.
Oppervlak kraamhok	Minimaal 6,5 m ² met strooisel	n.v.t.
Kraamhok	Zeugen mogen maximaal 3 dagen worden vastgezet in kraamhok. Dit om eventueel doodliggen en onrust te voorkomen. Vanaf de tiende dag dient er voor de zeug en biggen een buiten- uitloop beschikbaar te zijn.	n.v.t.
Biggenest	Alle zogende biggen van een toom hebben samen een afgeschermd ligplaats van 0,6 m ² , waarvan de vloer dicht is, eventueel met biggenlamp, dan wel vloerverwarming. Na tiende dag toegang met zeug tot buitenuitloop.	n.v.t.
Speelruimte biggen	Biggen moeten rondom kraambox kunnen lopen; geen dode hoeken in het kraamhok; dit is gedurende de eerste drie dagen, als de zeug vast staat	n.v.t.
Speenleeftijd biggen	Minimaal 42 dagen of 6 volle weken. Biggen mogen worden bijgevoerd.	n.v.t.
Oppervlak per gespeende big tot 25 kg	1 m ² waarvan de helft buitenloop	n.v.t.
Dekstal	Vier dagen na dekken worden de zeugen in groepen gehuisvest. De eerste paar dagen is afzondering gewenst om onrust en vechtedrag in de groep tegen te gaan.	n.v.t.
Minimale oppervlakte per zeug in de stal	Oppervlakte is min. 2,5 m ² per zeug, waarvan min 1,2 m ² dichte vloer en is ingestrooid.	n.v.t.

	zeug (met biggen) en beren	vleesvarkens
Minimale oppervlakte per vleesvarken in de stal	n.v.t.	1,3 m ² waarvan 50% dichte vloer en is ingestrooid
Buitenuitloop	De zeugen dienen permanent te beschikken over een minstens gedeeltelijk onverharde buitenuitloop van minimaal 40 m ² per dier, waarvan maximaal 50% overdekt mag zijn, en maximaal 50 % verhard	De varkens dienen permanent te beschikken over een (gedeeltelijk verharde) buitenuitloop van minimaal 10,0 m ² per dier, waarvan maximaal 50 %overdekt mag zijn, en maximaal 50 % verhard.
Weide- of bosweidegang	Verplicht voor dragende en zogende zeugen	Niet verplicht
Gelegenheid tot wroeten	gegarandeerd, door onbeperkte weidegang	Verharde buitenuitloop met wroetbak waarin het varken kan staan en omkeren is toegestaan, bij voorkeur ook een plek om te zoelen. De wroetbak beslaat minimaal 10% van het buitenoppervlak
Licht stal	Er moet een duidelijk dag –en nachtritme in de stal zijn, hetgeen door daglicht in de stal bereikt wordt. Lichtdoorlatend oppervlak in muren en daken min. 5% van het vloeroppervlak.	
Zon/schaduw in buitenuitloop	De uitloop moet plekken met schaduw hebben, ook zon is een pre	
Droog	Het hok moet droog zijn, het buitengebied bevat bij voorkeur naast modder ook droge plekken	
Tocht	Het hok moet tochtvrij zijn	

Feitelijke toetsing

- Fysieke controle van gestelde normen.

2.2 Welzijn en Gezondheid

Onderstaand de normen, die een goede gezondheid en welzijn van het Bonte Bentheimer Landvarken waarborgen. Samenwerking met een vaste dierenarts inzake alle voorkomende gevallen is gewenst. De varkenshouder dient hierbij te voldoen aan zijn eigen normen en wettelijk vastgestelde eisen.

	zeug (met biggen) en beren	vleesvarkens
Huisvesting	Varkens worden in groepen gehouden.	
Gelegenheid tot schuren	De varkens kunnen zich schuren aan de hokafscheiding of een speciale schuurborstel	
Gelegenheid tot wroeten	Gegarandeerd, door onbeperkte weidegang	Verharde buitenuitloop met wroetbak waarin het varken kan staan en omkeren is toegestaan, bij voorkeur ook een plek om te zoelen
Temperatuur stalverblijf	Bij kou voldoende stro ter verwarming	
Hittestress	Voorkomen van hittestress. Geef dieren voldoende gelegenheid apart te gaan liggen, in combinatie met ventilatiesysteem of verneveling met water. schaduw, ruimte om apart te gaan liggen, modder om te zoelen.	
Drinkwater biggen	Ieder varken vanaf een leeftijd van 2 weken dient onbeperkt te beschikken over drinkwater.	
Drinkwater varkens	Onbeperkt toegang tot drinkwater; minimaal 1 drinkplaats per 10 varkens	
Voeren	De varkens worden tweemaal daags gevoerd, Extra voeren is niet toegestaan, daar de dieren de neiging hebben teveel vet aan te zetten	
Luchtkwaliteit stal	Richtwaarden bij meting fijnstof: < 10 mg/m ³ ; NH ₃ < 25 ppm	
Tomen	Zeugen mogen maximaal 3 tomen biggen per 2 jaar werpen	nvt
Staart	Couperen is verboden	
Tandjes inkorten	Niet toegestaan	
Neusring inbrengen	Niet toegestaan	
Castratie	Castratie van beerbiggen is uitsluitend toegestaan onder verdoving en met pijnbestrijding achteraf (wettelijke normen)	

	zeug (met biggen) en beren	vleesvarkens
Preventief gebruik antibiotica	Niet toegestaan, alleen curatief alleen indien echt noodzakelijk; ruime wachtpriode in acht nemen na medicijngebruik.	
Bloedmonsters	Bloedmonsters (Salmonella, Blaasjesziekte en Ziekte van Aujeszky) worden zoveel mogelijk in het slachthuis verzameld en niet bij levende varkens op het bedrijf	
Ziekenboeg	Er is een aparte ruimte voor zieke, zwakke en gewonde varkens aanwezig.	
Wachttijden	De varkenshouder leeft strikt de wachttijden na als het gaat om medicijngebruik en het afleveren van varkens.	
Nuchter	Slachtvarkens worden nuchter afgevoerd door ze max 8 uur voor transport niet meer te voeren.	
Electrische veedrijvers	Er worden op het bedrijf, tijdens transport en op het slachthuis geen elektrische veedrijvers gebruikt.	
Transport	Max 6 uur	

Feitelijke toetsing;

- Fysieke controle op het bedrijf op bovenstaande normen
- Varkenshouder moet het medicijn logboek kunnen overleggen
- Varkenshouder kan aantonen dat er verdoofd wordt gecastreerd
- Vaste dierenarts aantoonbaar door dierenarts rekeningen.

2.3 bedrijfsgrootte

Om de ruimte en leefbaarheid van de varkens te kunnen blijven waarborgen, wordt aangeraden een bedrijfsgrootte van 10 á 15 fokzeugen te hanteren. Dit aantal is gebaseerd op de mestregelgeving. Bij het houden van grotere aantallen fokzeugen is een vrije uitloop voor de varkens vrijwel niet mogelijk. Een vrije uitloop is vereist voor het behalen van het keurmerk.

2.4 Gegevens op website

Ondanks dat de manieren van houderschap van bedrijf tot bedrijf kunnen verschillen, kunnen zij toch aan de norm volgens dit handboek voldoen. Om te streven naar transparantie, wordt van de gecertificeerde Bonte Bentheimer houder verwacht dat de volgende gegevens op de website van de Bonte Bentheimer worden gezet;

- N.a.w. gegevens
- Hoofdactiviteit; Fok/afmest/beide
- Aantal varkens, zeugen en/of beren
- Aantal biggen per jaar
- Dekking via KI of natuurlijk
- Huisvesting aantal m2 met een foto
- Uitloop aantal m2 met een foto

Bij controle op het bedrijf, wordt de aangetroffen situatie vergeleken met de gegevens op de website. Deze dienen met elkaar in overeenstemming te zijn.

Feitelijke toetsing

- Fysieke controle of de gegevens op de website overeen komen met de daadwerkelijk houderschap situatie op het bedrijf.

Hoofdstuk 3 Stamboek Bonte Bentheimer Varkens

Om alle in Nederland aanwezige raszuivere Bonte Bentheimers te registreren is er een stamboek opgericht. In dit stamboek staan alle Bonte Bentheimers die een rol spelen in, of die een rol gespeeld hebben in de fokkerij ingeschreven. Alleen varkens die geregistreerd staan in het stamboek mogen raszuivere Bonte Bentheimers genoemd worden. Om aan dit predicaat te behalen dient de varkenshouder raszuivere Bonte Bentheimers te houden, en zich te conformeren aan de richtlijnen van het stamboek.

Het stamboek is ondergebracht in een stichting. Het stamboek staat derhalve los van de Bonte Bentheimer vereniging. Fokkers die bewust geen lid willen zijn van de vereniging kunnen zo evengoed gebruik maken van het stamboek. Voor deze fokkers gelden aparte tarieven voor gebruik van het stamboek.

Het stamboek is geautomatiseerd en wordt *ge-host* door het stamboek software bedrijf Zooeasy. Fokkers kunnen, na aanvraag van een account, zelf online het stamboek inzien en adviezen vragen. Een deel van de fokkerijdata wordt door de fokkers zelf ingevuld in het stamboek. Om vervuiling van het stamboek te voorkomen wordt een deel van de fokkerij data na tussenkomst van de stamboekbeheerder bijgeschreven.

Feitelijke toetsing

Om te voldoen aan de gestelde eisen uit dit hoofdstuk voor het keurmerk, moet de varkenshouder aan het volgende voldoen

criterium	Feitelijke eisen
3.1 Raszuivere Bonte Bentheimer varkens	<ul style="list-style-type: none">• Alle aanwezige Bonte Bentheimer varkens op het bedrijf staan ingeschreven in het stamboek
3.2 Registratie	<ul style="list-style-type: none">• Van alle aanwezige Bonte Bentheimer varkens die ingezet worden voor de fokkerij, zijn score kaarten ingevuld en doorgegeven aan het stamboek• Dekkingen worden d.m.v. dekmeldingen gemeld aan het stamboek• Geboorte/ worpenmelding wordt gemeld aan het stamboek

3.1 Raszuivere Bonte Bentheimer varkens

Om dit predicaat te behalen dient de varkenshouder raszuivere Bonte Bentheimer varkens te houden. Dit betekent dat de varkens staan geregistreerd in het stamboek.

Feitelijke toetsing

- Alle aanwezige Bonte Bentheimer varkens op het bedrijf staan geregistreerd in het stamboek.

3.2 Registratie

Om zoveel mogelijk uniforme data te verzamelen over de varkens kunnen de eigenaren met behulp van scorekaarten hun varkens keuren. Dit gebeurt in drie fases van het leven van het varken. De eerste keer na het afspenen, de tweede keer na een half jaar en de laatste keer na een jaar. De keuringsgegevens kan men vervolgens digitaal invullen, waarna de stamboekbeheerder deze gegevens controleert en verwerkt. Telkens als er een score heeft plaatsgevonden moeten er ook foto's van het varken worden meegestuurd. Elke Bonte Bentheimer heeft een uniek vlekkenpatroon, dit vlekkenpatroon dient als identificatie van het varken.

Meer informatie over de scorekaarten en de identificatie kunt u vinden op de website www.bontebentheimer.nl.

In het stamboek worden ook de dekkingen tussen raszuivere Bonte Bentheimers geregistreerd. Wanneer er een dekking heeft plaatsgevonden wordt dit online gemeld aan de stamboekbeheerder. Deze controleert of de dekking raszuiver is en binnen de inteelt tolerantiegrens blijft. Wanneer dit het geval is wordt de dekking in het stamboek ingeschreven.

Als de zeug geworpen heeft kan de fokker zelf de geboortedatum en toom gegevens invullen.

Het hoofdstuk "dekkingen" in het stamboek wordt ook een belangrijk tool om de raszuiverheid van Bonte Bentheimer vlees aan te tonen. Onder het hoofdstuk "dekkingen" treft men een paragraaf aan waarbij de fokker de oornummers en geslachten van alle biggen uit de toom kan registreren. Fokker, mester en slachter kunnen dan altijd aantonen dat het raszuiver Bonte Bentheimer vlees betreft. Een belangrijke voorwaarde om het label 'producent raszuiver Bonte Bentheimer vlees' te verkrijgen is dat dekkingsformulier wordt ingevuld en dat de worp geregistreerd wordt.

Feitelijke toetsing:

- Van alle aanwezige Bonte Bentheimers die ingezet worden voor de fokkerij, zijn score kaarten ingevuld (passend bij de leeftijd van het varken), met bijbehorende foto's en doorgegeven aan het stamboek.
- Dekkingen worden door de varkenshouder bij het stamboek gemeld, doormiddel van dekmeldingen.
- Varkenshouder doet een geboorte/ worpmelding, wanneer de biggen geboren zijn.
- Bovengenoemde wordt gecontroleerd middels de stamboek administratie, en fysieke controle op het bedrijf.

